

Sant Julià de Vilatorça

Sant Julià de Vilatorça

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Plaça de l'Església.
Alçada: 592

Coordenades:

Latitud: 41.92219
Longitud: 2.32455
UTM Est (X): 443993
UTM Nord (Y): 4641358

Classificació

Número de fitxa 08220 - 85
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Barroc Contemporani
Segle XI-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: POUM (DOGC 5817 de 14/02/2011).
Número inventari Sí, IPA: 23648.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: 4015307DG4441N0001RJ
Autoria de la fitxa Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa: dj., 28/02/2013 - 01:00

Descripció

Sant Julià de Vilatorça és una església d'una sola nau amb capelles laterals a partir del presbiteri. La nau central és coberta amb volta de canó damunt impostes, i està dividida en tres trams marcats per motllures; al capcer, hi ha òculs que donen claror al temple. Als peus, hi ha el cor amb un altre òcul. La nau central es comunica amb les laterals amb columnes adossades a pilars, que sostenen arcs de mig punt. Les naus laterals estan dividides en trams i les voltes són nervades, de forma quatripartida, amb medalló al centre.

De la construcció consagrada l'any 1050 només es conserven, molt transformats, l'absis i una part del campanar de torre.

L'absis es troba sobrealçat i conserva la façana semicircular, amb un fris d'arcuacions llombardes, en sèries de tres entre lesenes. A la façana, s'intueixen els vestigis d'una finestra i restes d'arrebossat.

El campanar, que s'eleva al cantó de tramuntana, conserva part dels frisos d'arcuacions llombardes entre bandes laterals i frisos en dent de serra. La coberta del campanar (a quatre vessants, de forma piramidal) està decorat amb rajoles vidrades de color verd i groc.

El capcer de la façana és sinuós, el portal és d'arc de mig punt inscrit dins un rectangle, i al damunt s'obre una fornícula amb la imatge de Sant Julià màrtir.

El parament original és de carreus, ben tallats i escairats, sense polir, disposats en filades regulars, lligats amb morter de calç.

En destaquen la inscripció a la part dreta de la porta d'entrada i la mesa d'altar adossada a la paret exterior.

A l'interior de l'església, es conserva un conjunt de valuosos retaules: a la capella lateral esquerra, hi ha el retaule del Roser, d'estil barroc, obra de Segimon Pujol, i l'altar del Roser, del segle XVII, de J. Albanell i P. Costa. També hi ha el retaule de Sant Isidre, d'estil barroc, i el del Salvador, del segle XVII, obra de B. Ballester i S. Colobrans.

Història

El document més antic que fa referència a l'església de Sant Julià, és la seva acta de consagració, l'any 1050, que esmenta la consagració anterior del temple, pel bisbe de Vic Idalguer, que degué tenir lloc entre els anys 899 i 914.

Des de l'any 927 es coneix l'església de Sant Julià com a parròquia, quan Avonda i Sabrosa vengueren a Sendred i a la seva muller Donegilda la vila de Quer, situada a l'apèndix de Sant Llorenç, a la parròquia de Sant Julià.

El document més antic que esmenta el lloc de Vilatorça és de l'any 935, quan Ermengúncia vengué a Sunyer diversos béns, situats a l'apèndix de Sant Llorenç, al lloc anomenat Vilatorça.

A la documentació dels anys 981 i 982, la parròquia de Sant Julià és anomenada "basílica".

L'any 1050, l'església original fou substituïda per una altra construïda per Bonfill, rector de la parròquia, juntament amb els veïns. Bonfill demanà al bisbe de Vic, Guillem de Balsareny, que consagrés la basílica de Sant Julià de Vilatorça, el qual confirmà l'antiga dotació concedida durant la consagració del bisbe Idalguer. D'aquesta consagració es conserva la lipsanoteca (fitxa núm. 227) i una tapa de fusta que cobria el reconditori (fitxa núm. 229) en el que hi havia la lipsanoteca amb les relíquies, amb grafit amb noms dels assistents a la consagració, encapçalats pel sacerdot Bonfill i els seus familiars.

El temple ha estat objecte de diverses obres de remodelació i ampliació al llarg del temps, tal com ho corroboren el seu caràcter eclèctic i les diverses dates inscrites a diferents parts de l'edificació.

Del segle XI es conserven l'absis, que va ser sobrealçat posteriorment, el campanar i l'àmbit de la nau central. Al segle XII se li annexà un atri.

L'any 1592, es van construir els dos arcs a la nau central, per tal de donar pas a les dues naus laterals afegides.

L'any 1655, es va incorporar el pòrtic a la façana.

L'any 1890, va ser objecte d'obres de remodelació i decorada amb estil neoclàssic.

Finalment, l'any 1896 es va construir, adossada al temple, la capella del Santíssim.

Al voltant de l'any 1945, durant unes obres a l'interior del temple, van ser trobades la lipsanoteca i la tapa de fusta que cobria el reconditori anteriorment esmentades.

El vitrall del baptisteri és obra de Miquel Pallàs.

Bibliografia

- AA.DD. (1986). "Sant Julià de Vilatorça" Catalunya Romànica, vol. III: Osona (II). Barcelona: Ed. Gran Enciclopèdia Catalana.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (1986). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya (Sant Julià de Vilatorça).
- GUDIOL i CUNILL, J. (1915). "Consagració de l'església de Sant Julià de Vilatorça". Butlletí del Centre Excursionista de Vich, vol. II, p. 106-107.
- H. M. TALLER D'ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ S. L (2010). Catàleg de béns d'interès històric arquitectònic i paisatgístic. POUM. Ajuntament de Sant Julià de Vilatorça. Sant Julià de Vilatorça.
- JUNYENT i SUBIRÀ, E. (1946). "La consagració de San Julián de Vilatorça en 1050", Analecta Sacra Tarraconensia, XIX. Barcelona, p. 279.
- PLADEVALL i FONT, A. (1955-1957). "La parroquia de San Julián de Vilatorça y su sufraganea de San Martín de Riudeperes" a AUSA, vol III. Vic, p. 246.
- ROMEU i BISBE, J. (1992). Història de Sant Julià de Vilatorça. Vic: Eumo Editorial.

